Taclu dy gartref

Canllaw i bobl ifanc yn Sir Gâr

Adnodd 11 o 12

Mae'n bosib hoffet ti ddarllen yr adnoddau hyn hefyd:

- Budd-daliadau a hawl i fudd-daliadau
- Arian - Rhoi rhywfaint o arian heibio
- Arian - Mae angen peth arna i!
- Cyllidebu

Prosiect Paratoi

Cymorth gan dîm y Cam Nesa

Fel un sy'n 'gadael gofal' yn Sir Gâr, efallai byddi di'n gallu cael rhywfaint o help tuag at gostau eitemau hanfodol wrth sefydlu cartref.

Bydd y cymorth yma yn dibynnu ar dy anghenion a'th sefyllfa ariannol, ond gallai gynnwys:

- Dillad gwely ac ati
- Celfi
- Carpedi
- Offer cegin
- Nwyddau gwyn (oergell, peiriant golchi dillad ac ati)

Siarad â'th gynghorydd personol i gael rhagor o wybodaeth.

ARIAN I BRYNU EITEMAU

Dylet ti allu cael rhywfaint o arian i'th helpu i brynu rhai eitemau hanfodol ar gyfer y cartref. Yma, byddwn ni'n trafod pa opsiynau sydd ar gael i ti.

Grant Gadael Gofal

- Hola dy gynghorydd personol am y grant yma a sut mae gwneud cais amdano.
- Ar hyn o bryd, mae'n bosib i ti gael hyd at £2000 tuag at gost eitemau i'th gartref

Cronfa Cymorth Dewisol

- Ar adegau pan fydd arian yn brin dros ben, byddi di'n gallu cyflwyno cais i'r gronfa hon.
- Mae'r gronfa wedi'i chynllunio ar gyfer argyfyngau, er enghraifft os bydd dy fudd-dal wedi cael ei atal neu os bydd oedi cyn talu budd-dal, neu os bydd eitem hanfodol o gelfi wedi torri.
- Hola dy gynghorydd personol neu cer i'r wefan isod i gael rhagor o wybodaeth.

https://llyw.cymru/cronfa-cymorth-dewisol-daf?_ga=2.183808870.155037790.1583917892-1140518775.1572437540

Mae'n bosib dy fod ti'n gallu gwneud cais am grantiau eraill. I chwilio, cer i: **https://grants-search.turn2us.org.uk/**

Cymorth gan Gymdeithas Dai

Os wyt ti'n rhentu tŷ neu fflat gan gymdeithas dai, mae'n bosib:

- bydd ganddyn nhw gronfa rwyt ti'n gallu gwneud cais iddi am eitemau hanfodol
- bydd ganddyn nhw gyswllt â sefydliadau lleol sy'n cynnig eitemau am bris rhatach

ISA i Bobl Ifanc

- Os wyt ti wedi bod mewn gofal am fwy na 12 mis bydd y Llywodraeth wedi trefnu ISA i Bobl Ifanc i ti.
- Fe gei di fynediad i'r cyfrif hwn pan fyddi di'n troi'n 18 oed
- I gael rhagor o wybodaeth, hola dy weithiwr cymdeithasol neu dy gynghorydd personol.

Capston Care Leavers Trust

- Mae gan yr ymddiriedolaeth hon rywfaint o arian ar gyfer eitemau hanfodol fel soffa neu beiriant golchi, ond mae'r ymddiriedolaeth yn cwmpasu Cymru a Lloegr felly hyn a hyn o arian sydd ar gael a'r cyntaf i'r felin fydd hi
- RHAID i ti roi cynnig ar bob dewis arall cyn cyflwyno cais i'r ymddiriedolaeth
- **https://www.capstonecareleaverstrust.org/**

EITEMAU NEWYDD

Gwefannau defnyddiol

Dyma rai gwefannau sy'n egluro dy hawliau:

- **https://www.which.co.uk/consumer-rights**
- **https://www.moneysavingexpert.com/shopping/consumer-rights-refunds-exchange/**
- **https://www.citizensadvice.org.uk/consumer/somethings-gone-wrong-with-a-purchase/claim-using-a-warranty-or-guarantee/**

Nesa byddwn ni'n edrych ar opsiwn prynu eitemau newydd

Nwyddau Diffygiol

- I gael ad-daliad, mae gen ti 30 diwrnod i ddychwelyd eitem ddiffygiol i'r siop lle cafodd ei phrynu
- Os byddi di'n ei dychwelyd ar ôl mwy na 30 diwrnod, mae angen i ti roi cyfle iddyn nhw drwsio'r eitem neu ddarparu un newydd yn ei lle
- Os bydd y siop yn methu trwsio'r eitem na rhoi un arall yn ei lle, wedyn byddi di'n gallu cael ad-daliad

Mae Hawliau Defnyddwyr tebyg yn berthnasol i eitemau digidol rwyt ti'n eu prynu.
Dylai'r eitemau hyn fod:

- o ansawdd boddhaol
- yn addas i'r diben
- fel y disgrifiwyd nhw gan y gwerthwr

Sefydliadau Ailddefnyddio

Mae mwy a mwy o sefydliadau ailddefnyddio a siopau elusen yn gwerthu eitemau newydd.
Fel rheol, maen nhw'n gwerthu nwyddau newydd fel:

- Gwelyau
- Matresi

Mae'n bosib hefyd y byddan nhw'n gwerthu nwyddau newydd eraill fel:

- nwyddau gwyn - oergelloedd, peiriannau golchi dillad ac ati
- celfi - bydd y rhain yn aml yn gelfi pecyn fflat mae'n rhaid i ti eu rhoi at ei gilydd dy hun

Cymharu prisiau

- Os wyt ti'n ystyried prynu eitemau newydd, gofala gymharu prisiau a chael y fargen orau.
- Mae llawer o siopau, gan gynnwys rhai siopau disgownt, yn gwerthu celfi
- Mae llawer mwy o siopau'n gwerthu eitemau i'r cartref fel offer coginio, dillad gwely ac ati
- Efallai bydd y gwefannau isod yn ddefnyddiol o ran cymharu prisiau

https://pricespy.co.uk/
https://www.kelkoo.co.uk/

RHAID i bob eitem rwyt ti'n ei phrynu fod:

- o ansawdd boddhaol
- fel y disgrifiwyd hi
- yn addas i'r diben
- yn para am gyfnod rhesymol o amser

Gwarant ar Nwyddau

- Mae'n bosib bydd gwarant gwneuthurwr (AM DDIM) ar rai nwyddau newydd
- Mae hwn yn gwarantu y bydd y gwneuthurwr yn trwsio'r eitem neu'n ei chyfnewid am un newydd os bydd diffyg arni cyn pen cyfnod penodedig o amser, fel arfer 12 mis o'r dyddiad prynu
- Fel arfer byddan nhw'n gofyn i ti gofrestru'r eitem

Gwefannau defnyddiol

Hawliau'r cwsmer

- https://www.moneysavingexpert.com/shopping/consumer-rights-refunds-exchange/#second

Chwilia am sefydliadau ailddefnyddio/siopau elusen lleol:

- https://www.charityretail.org.uk/find-a-charity-shop/
https://reuse-network.org.uk/find-items/#/

Pethau AM DDIM

Hysbysebion lleol

- https://www.freecycle.org/

Grŵp prynu a gwerthu ar

- Facebook
- Ap Shpock
- https://www.gumtree.com/
- eBay
- https://www.freeads.co.uk/carmarthenshire/
- Ap Olio

EITEMAU AIL LAW

Mae'n bosib cael rhai celfi da iawn o'th siop ailddefnyddio/elusen leol. Dyma rai cynghorion os byddi di'n prynu eitemau ail law.

Siopau lleol

Mae sefydliadau ailddefnyddio/siopau elusen lleol sy'n gwerthu celfi yn:

- Rhydaman- Barnardos
- Caerfyrddin- Tŷ Hafan, YMCA Cymru
- Cross Hands- Gwyn yr Wyrdd
- Tre Ioan- Xcel Furniture
- Llanelli- Tŷ Hafan, British Heart Foundation Cymru, YMCA Cymru, Elusen Ambulance Awyr Cymru, Step by Step

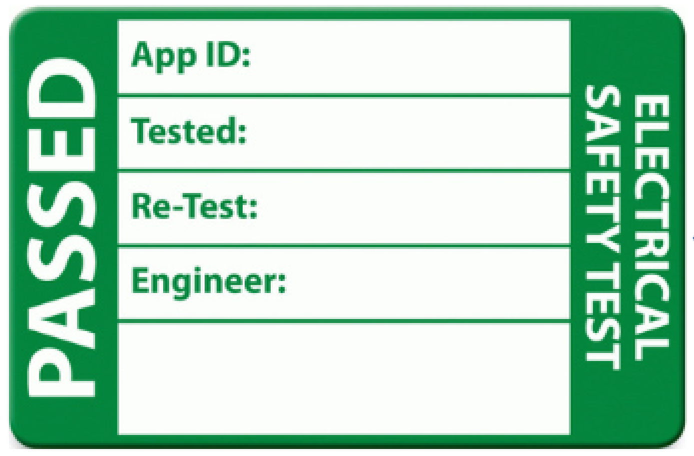

Dewisiadau eraill

Byddi di'n gweld bod unigolion yn ceisio gwerthu eitemau neu gael gwared arnyn nhw am ddim trwy nifer o apiau neu wefannau:

- Freecycle - bydd yna grŵp o unigolion yn dy ardal leol yn cynnig pob math o eitemau mawr a bach am ddim
- Grŵp prynu a gwerthu ar Facebook - unigolion sy'n ceisio gwerthu eitemau. Efallai gallet ti drafod cael pris rhatach eto
- Shpock - ap lle mae pobl yn hysbysebu pob math o eitemau yn eu hardal
- Gumtree - gwefan lle mae pobl yn rhestru eitemau maen nhw am eu gwerthu

Efallai bydd dy sefydliad ailddefnyddio lleol:

- yn cynnig disgownt i bobl sy'n derbyn budd-dal penodol
- yn gweithio gyda'th gymdeithas dai leol i ddarparu rhai eitemau am bris rhatach neu AM DDIM

Hola yn y siop i weld ydy hynny'n berthnasol i ti.

Diogelwch Trydanol

Os byddi di'n prynu nwyddau trydanol ail law, rhaid i ti wirio:

- Bod y nwyddau wedi cael prawf PAT. Mae hynny'n golygu eu bod nhw wedi cael prawf diogelwch trydanol. Bydd sticer arnyn nhw sy'n debyg i'r un ar y chwith.
- Bod y nwyddau wedi cael prawf 'gweithredu'. Mae hyn yn golygu bod y cwmni wedi gwirio bod y nwyddau'n gwneud yr hyn ddylen nhw, er enghraifft, bod oergell yn cyrraedd y tymheredd cywir ac yn ei gadw.
- Bydd y rhan fwyaf o siopau'n cynnig rhyw fath o warant ar eu nwyddau trydanol

Dychwelyd Nwyddau

Mae rhai hawliau sylfaenol gan y cwsmer o hyd, er bod eitem yn un ail law:

- Rhaid i'r eitem fod fel y disgrifiwyd
- Rhaid i'r eitem fod yn gweithio
- Rhaid i'r eitem bara am gyfnod 'rhesymol' o amser